

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Løsdrift i farestalde

Vejledning om tilskud til projekter om
etablering af løsdrift i farestalde

2018

UDKAST

Kolofon

Løsdrift i farestalde 2018

Vejledning om tilskud til etablering af løsdrift i farestalde – 2018

Denne vejledning er udarbejdet af Miljø- og Fødevareministeriet – Landbrugs- og Fiskeristyrelsen - i 3. kvartal 2017

Foto: EU & Erhverv, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

© Miljø- og Fødevareministeriet

Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Nyropsgade 30

1780 København V

Tlf.: 33 95 80 00

mail@lbst.dk

www.lbst.dk

Indhold

1.	Indledning	5
2.	Ordningens formål	5
3.	Administration af ordningen	6
4.	Afsatte midler	6
5.	Ansøgningsfrist	6
6.	Hvordan søger du om tilskud	7
7.	Hvem kan søge om tilskud	7
8.	Tilskuddets størrelse og projektets finansiering	8
9.	Hvilke projekter giver vi tilskud til	9
10.	Sådan træffer vi afgørelse og prioriterer	11
11.	Hvilke projekter kan du ikke få tilskud til	13
12.	Udbudsregler	13
13.	Kriterier og forpligtelser.....	13
14.	Særligt om opretholdelse af projektet	15
15.	Igangsætning af projektet	15
16.	Besked om afgørelse om tilsagn	16
17.	Projektperioden	16

18.	Klageadgang	16
19.	Ændring af projektet	17
20.	Overdragelse af tilsagn.....	19
21.	Afslutning af projekt	19
22.	Udbetaling af tilskud	20
23.	Sagsbehandlingstid	21
24.	Evaluering efter projektets afslutning	21
25.	Projektet opgives.....	21
26.	Kontrol på stedet.....	22
27.	Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud	22
28.	Straffebestemmelser og svig	24
29.	Force majeure.....	25
30.	Landbrugs- og Fiskeristyrelsens brug af data	26
31.	Lovgrundlag	26
32.	Yderligere oplysninger.....	27

1. Indledning

Denne vejledning skal du bruge, når du ønsker at søge om tilsagn om tilskud til et **investeringsprojekt** under ordningen Etablering af løsdrift i farestalde 2018. Her finder du oplysninger om tilskudsordningens formål, hvem der kan søge, hvad du kan søge til, hvordan du søger om tilskud, og om de forskellige kriterier og forpligtelser der findes for at få tilskud.

Der er desuden en vejledning om udbetaling af tilskud under ordningen, som du skal bruge, når du skal søge om at få udbetalt det tilskud, som du har fået tilsagn om. Det er vigtigt at læse udbetalingsvejledningen, når du søger om tilsagn om tilskud.

Alle vejledninger finder du på vores hjemmeside lbst.dk i [Tilskudsguide](#) under Etablering af løsdrift i farestalde 2018.

2. Ordningens formål

Ordningen Etablering af løsdrift i farestalde 2018 er en del af det danske landdistriktsprogram 2014-20, der har til formål at udvikle landdistrikterne, bl.a. ved at forbedre landbrugets konkurrenceevne, styrke indsatsen for at forbedre klimaet, bruge naturens ressourcer bæredygtigt og skabe en balanceret udvikling i landdistrikterne.

LDP 2020

Formålet med tilskud til investeringsprojekter under ordningen Etablering af løsdrift i farestalde 2018 er at fremme dyrevelfærden

Investeringerne skal medvirke til at øge antallet af farestier med løsdrift på primære jordbrugsbedrifter.

Ved farestalde forstås det anlæg, hvor søer er opstaldet fra højst syv og mindst tre dage før forventet faring og frem til, at pattegrisene bliver fravænnet.

Ved løsdrift forstås en indretning, hvor soen frit kan bevæge sig rundt i stien, men hvor det er tilladt at anvende beskyttelsesbøjler fra faring og op til fire dage efter faring.

Ved faresti forstås en sti, hvor soen er opstaldet fra højst syv og mindst tre dage før forventet faring og frem til fravæning af pattegrisene, som skal være mindst 21 dage ved fravæning.

3. Administration af ordningen

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen administrerer ordningen og træffer afgørelse om tildeling af tilskud.

Alle ansøgninger om tilsagn om tilskud, projektændring og udbetaling under ordningen Etablering af løsdrift i farestalde 2018 skal ske via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service (herefter 'Tast selv-service'). Partshøringer skal du ligeledes besvare via Tast selv-service. Link til Tast selv-service finder du på vores hjemmeside lbst.dk i [Tilskudsguide](#) under Etablering af løsdrift i farestalde 2018. Her finder du også link til vejledning i brug af Tast selv-service.

Du skal være opmærksom på, at Tast selv-service kan være lukket på nogle tidspunkter, fx hver nat mellem kl. 24 og 01 samt onsdage mellem kl. 17 og 24, men også på andre tidspunkter. På vores hjemmeside lbst.dk under [Tast selv-service/Driftsstatus](#) kan du finde mere information om lukninger af Tast selv-service. Desuden kan du se den aktuelle driftsstatus for projektstøtteordninger i Tast selv-service. Fra tid til anden opstår der fejl og u hensigtsmæssigheder i Tast selv-service. Du kan sende en fejlmelding via vores hjemmeside lbst.dk/driftsstatus/.

Al øvrig skriftlig kommunikation med Landbrugs- og Fiskeristyrelsen i forbindelse med tilskud under ordningen Etablering af løsdrift i farestalde 2018 skal ske via e-mail til projektilskud@lbst.dk

4. Afsatte midler

Til ansøgningsrunden på ordningen i 2018 er der afsat i alt 18,0 mio. kr.

Rammer i 2018

Vi har fastsat følgende beløbsmæssige rammer for de to indsatsområder under ordningen i 2018:

Indsatsområder i 2018	Pulje i 2018
Nybygning af farestalde med løsdrift, herunder tilbygning til eksisterende stalde	14 mio. kr.
Ombygning af eksisterende bygninger med henblik på etablering af løsdrift i farestalde	4 mio. kr.
I alt	18 mio. kr.

Eventuelle ubrugte midler inden for det ene indsatsområde kan omfordeles til det andet.

Du kan læse mere om indsatsområderne i kapitel 9: *Hvilke projekter giver vi tilskud til.*

5. Ansøgningsfrist

Vi kan modtage din ansøgning til ordningen fra fredag den 15. juni 2018.

Din ansøgning skal være modtaget i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen senest torsdag den 30. august 2018 kl. 23:59.

Hvis vi modtager din ansøgning efter ansøgningsfristen, vil ansøgningen ikke blive behandlet, og den vil ikke blive overført til en eventuel kommende ansøgningsrunde.

6. Hvordan søger du om tilskud

Du skal sende din ansøgning om tilsagn om tilskud via ansøgningsskemaet i Tast selv-service. Link til Tast selv-service finder du på vores hjemmeside lbtst.dk i [Tilskudsguide](#) under Etablering af løsdrift i farestalde 2018. Her finder du også link til vejledning i brug af Tast selv-service.

I din ansøgning vil du blive bedt om følgende oplysninger:

- Type projekt: nybygning eller ombygning.
- Antallet af farestier i projektet.
- Angivelse af gennemsnitsstørrelsen på de ansøgte farestier.
- Andelen af fast gulv i hver enkelt af de ansøgte farestier.
- Indtegning af placeringen af projektet/stalden i internet markkort (IMK).

Du skal, i IMK, indtegne placeringen af din nye stald, tilbygning til eksisterende stald eller eksisterende stald, hvor der foretages renovering, i forbindelse med at du søger om tilsagn. Hvis du ønsker at ændre den indtegnede placering, kan du gøre det helt frem til ansøgningsrunden lukker.

Hvis du, efter at du har modtaget tilsagn, ønsker at ændre staldens placering, skal du være opmærksom på, at du måske skal søge om en projektændring, se kapitel 19 om ændring af projektet.

Det er andelen af fast gulv i den faresti med det mindste areal af fast gulv, der er afgørende for, hvad du skal skrive i din ansøgning, da det er dette areal, der tildeles point efter.

Du skal være opmærksom på, at du kun kan sende én ansøgning om tilsagn pr. CVR-nummer eller cpr-nr. Én ansøgning består således af ét projekt.

Kvittering for modtagelse af ansøgning

Vi kvitterer med kvitteringsbrev for at have modtaget din ansøgning. Kvitteringsbrevet bliver sendt automatisk lige efter, at du har sendt din ansøgning via Tast selv-service.

7. Hvem kan søge om tilskud

Tilsagn om tilskud kan gives til følgende:

- Jordbrugere, der, som ejer eller forpagter, driver en primær jordbrugsbedrift. Det er en betingelse, at projektet bliver gennemført på ansøgers egen eller forpagtede jordbrugsbedrift, og det er dig som tilsagnshaver, der er ansvarlig for at gennemføre projektet.

Det er desuden et krav, at:

- der på den primære jordbrugsbedrift, hvor investeringen bliver foretaget, skal være et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 timer, opgjort efter normtimesatser. Kravet skal

være opfyldt både ved ansøgning om tilsagn, udbetaling af tilskud og mens projektet skal opretholdes jævnfør kapitel 13.

Arbejdskraftbehovet bliver beregnet på grundlag af normtimesatserne, som fremgår af bekendtgørelsens bilag 1. Hvis produktionsformen ikke fremgår af bilag 1, afgør styrelsen arbejdskraftbehovet efter en konkret vurdering.

Eksempel på beregning af arbejdskraftbehov på grundlag af normtimesatserne:

En landmand har 36 årssøer, og derudover dyrker han hvede på 15 hektar.

36 årssøer * 21 timer = 756 timer
15 hektar (korn) * 22 timer = 330 timer

Dvs. det samlede arbejdskraftbehov på hele bedriften er 1.086 timer, og dermed overholdes arbejdskraftbehovet på minimum 830 timer.

Ved en jordbrugsproduktion forstås en bedrift med produktion af primære jordbrugsprodukter, der fremgår af bilag I til Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, der ikke har været genstand for forarbejdning eller forædling. Aktiviteter på bedriften vedrørende forberedelse til første salg er omfattet af definitionen.

Tilsagnshaver

Tilsagnshaver er den, der:

- søger om tilsagn om tilskud,
- modtager tilsagnet,
- er ansvarlig for, at projektet bliver gennemført,
- søger om udbetaling af tilskud og
- modtager tilskuddet.

8. Tilskuddets størrelse og projektets finansiering

Tilsagn om tilskud bliver givet på baggrund af standardomkostninger pr. faresti. Du kan opnå tilskud på enten 20 eller 40 pct. af standardomkostningen pr. faresti, jf. nedenstående tabel.

Indsatsområder i 2018	Tilskud pr. faresti	Standardomkostning pr. faresti
Nybygning af farestalde med løsdrift, herunder tilbygning til eksisterende stalde	20 pct.	39.400 kr.
Ombygning af eksisterende bygninger med henblik på etablering af løsdrift i farestalde	40 pct.	14.500 kr.

For at flest muligt kan få gavn af ordningen, kan det samlede tilskud højst udgøre 3.700.000 kr. pr. CVR-registrerede, primære jordbrugsbedrift eller pr. cpr-nr. Dette betyder, at der maksimalt kan gives tilskud til 469 stipladser under indsatsområde 1: Nybygning af farestalde. Under indsatsområde 2: Ombygning af eksisterende bygninger, kan der maksimalt gives tilskud til 637 stipladser.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens tilskud til projekterne under ordningen Etablering af løsdrift i farestalde 2018 finansieres af nationale midler fra Miljø- og Fødevarerministeriet.

Eksempel på beregning af tilskud:

Der er blevet ansøgt om tilsagn om tilskud til et ombygningsprojekt, hvor der skal etableres 100 farestier med løsdrift i eksisterende bygninger. Standardomkostningen er 14.500 kr. pr. faresti. Det samlede tilskudsgrundlag for projektet er derfor $100 \text{ stier} * 14.500 \text{ kr./sti} = 1.450.000 \text{ kr.}$ Der kan gives tilskud på 40 pct. af tilskudsgrundlaget, og derfor bliver tilsagnsbeløbet 580.000 kr.

Anden offentlig medfinansiering

Du kan ikke få tilskud til projekter, hvori der indgår teknologier eller investeringer, som modtager eller tidligere har modtaget EU-tilskud, tilskud fra en anden tilskudsordning fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen eller tilskud fra anden offentlig myndighed.

Tilskuddet fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kan dog kombineres med andet offentligt, nationalt tilskud, i form af garanti, kaution eller lignende, til udgifter, der er tilskudsberettigede under ordningen.

Hvis du får andet offentligt, nationalt tilskud, i form af garanti, kaution eller lignende, til projektet til udgifter, der er tilskudsberettigede (herunder vækstkaution fra Vækstfonden), nedsætter vi tilskuddet fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen til de tilskudsberettigede udgifter, så det samlede, offentlige tilskud ikke overstiger 20 pct. for projekter omhandlende nybygning af farestalde med løsdrift og 40 pct. for projekter omhandlende ombygning af eksisterende bygninger med henblik på etablering af løsdrift i farestalde.

Du skal anføre størrelsen af eventuelt andet offentligt, nationalt tilskud til projektet i ansøgningseskemaet, både når du søger om tilsagn om tilskud, og når du søger om udbetaling af tilskud.

Hvis du modtager vækstkaution til projektets finansiering fra Vækstfonden, opgør vi værdien af disse garantier til 15,23 pct. af kautionens størrelse - med mindre andet fremgår af oplysninger fra Vækstfonden.

9. Hvilke projekter giver vi tilskud til

Indsatsområder

Vi kan give tilsagn om tilskud inden for følgende to indsatsområder:

1. *Etablering af løsdrift i farestalde – nybygning:* Omhandler nybygning af farestalde med løsdriftsstier, herunder også tilbygning til eksisterende stalde.
2. *Etablering af løsdrift i farestalde – ombygning:* Omhandler ombygning af eksisterende bygninger med henblik på etablering af løsdrift i farestalde.

Ved indsatsområde 1 forstås etablering af et nyt staldanlæg, hvor der ikke eksisterer en råbygning i forvejen. Under denne kategori hører også tilbygninger, hvor eksisterende stald forlænges uden, at der eksisterer en råbygning for tilbygningen.

Ved indsatsområde 2 forstås totalrenovering eller ombygning af eksisterende råbygninger.

Råbygningen er en eksisterende staldbygning, hvor det indvendige skal ændres, før bygningen kan anvendes til søer i løsdrift. De omkostninger til råbygning, der er skitseret i tabel 1, er således ikke tilskudsberettigede under indsatsområde 2 – ombygning.

Stier, der anvendes til ammesøer, er tilskudsberettigede under ordningen på lige fod med farestier, og skal ikke ansøges særskilt.

Du skal placere dit projekt i ét af de to indsatsområder. Et projekt kan ikke placeres i mere end ét indsatsområde.

Krav til projektet på tilsagnstidspunktet

- De samlede, tilskudsberettigede udgifter i ansøgningen skal udgøre mindst 300.000 kr.
- Til nybygning af farestalde med løsdrift, kan der højst gives tilskud til 469 farestier pr. CVR-registrerede, primære jordbrugsbedrift eller pr. cpr-nummer. Til ombygning af eksisterende bygninger med henblik på etablering af løsdrift, kan der højst gives tilskud til 637 farestier pr. CVR-registrerede, primære jordbrugsbedrift eller pr. cpr-nummer. Det maksimale antal farestier, der kan gives tilskud til, er fastlagt ud fra, at det samlede tilskud højst kan udgøre 3.700.000 kr. pr. CVR-registrerede, primære jordbrugsbedrift eller pr. cpr-nummer.
- Alle ansøgte farestier i projektet skal være mindst 5,5 m².
- Projektet skal gennemføres med de minimumskrav til elementer til løsdrift i farestalde, som ansøger er forpligtet til at investere i. Disse fremgår af tabel 1.
- De obligatoriske elementer skal være nye (ubrugte).

Obligatoriske elementer i standardomkostninger

Under ordningen om etablering af løsdrift i farestalde bliver de tilskudsberettigede udgifter beregnet ud fra de fastsatte standardomkostninger. Læs nærmere i kapitlet *Tilskuddets størrelse og projektets finansiering*.

En standardomkostning er en på forhånd beregnet enhedspris, der kan ydes pr. enhed af en investering. Ved brugen af standardomkostninger er udgifternes rimelighed vurderet på forhånd, og der er stort fokus på fysisk kontrol og dermed effekten af selve projektet. Således skal du ved denne ordning hverken sende to tilbud på ansøgningstidspunktet eller faktura og dokumentation for betaling på udbetalingstidspunktet.

Du skal dog gemme din udbetalingsanmodning og alle regnskabsbilag vedr. investeringerne i 5,5 år.

Du modtager således standardomkostningen for det antal opførte stipladser, der fremgår af dit tilsagn, uanset hvilke konkrete udgifter du afholder i forbindelse med byggeriet. Det er dog en forudsætning, at projektet indeholder de byggelementer og teknologier, der er inkluderet i standardomkostningerne, samt at der opføres det antal stipladser, der fremgår af tilsagnet. En stald skal således indeholde alle de angivne elementer i skemaet nedenfor for, at projektet kan være berettiget til tilskud, og alle de investeringer, som indgår i projektet, skal være nye.

Standardomkostninger	Kategori	Udspecificering af obligatoriske elementer
Nybyg (inkl. tilbyg) 39.400 kr./faresti	Byggeomkostninger til råbygning	<ul style="list-style-type: none">• Bund, gulv inkl. jord- og støbearbejde• Tagkonstruktion (som også kan indeholde loftsflade og isolering)• Facade inkl. fundament• Gavltrekant inkl. fundament samt gavltrekant (gælder også ved fx rundbuehaller)• Døre, vinduer og skillevægge

	Inventar	<ul style="list-style-type: none"> • Spaltegulv og/eller fast gulv med mulighed for op til 5 pct. dræn • Stiadskillelse til løsdrift • Krybbe, vand samt udfodringsenhed • Pattegrisehule eller -rum • Boks, bøjler og/eller støttevægge • Ventilation: Indsugnings- og udsugningsenhed samt styringsenhed • Elinstallation, belysning og VVS
Ombygning 14.500 kr./faresi	Inventar	<ul style="list-style-type: none"> • Fjernelse af gammelt inventar og el • Ny gulvprofil • Spaltegulv og/eller fast gulv med mulighed for op til 5 pct. dræn • Stiadskillelse til løsdrift • Krybbe, vand samt udfodringsenhed • Pattegrisehule eller -rum • Boks, bøjler og/eller støttevægge • Elinstallation, belysning og VVS

Tabel 1: oversigt over obligatoriske elementer

En udfodringsenhed er typisk en vådfoderventil eller doseringsenhed for tørfoder til hver faresi. Den kan dosere forskellige foderstyrker i soens krybbe.

10. Sådan træffer vi afgørelse og prioriterer

Afgørelse på baggrund af oplysninger i ansøgningen

Vi kan give afslag eller delvist afslag til et projekt, hvis vi vurderer, at:

- det ansøgte projekt eller investeringen ikke i tilstrækkeligt omfang bidrager til at opfylde formålet med ordningen,
- ansøger har givet urigtige eller vildledende oplysninger, eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- de samlede tilskudsberettigede udgifter i en ansøgning ikke beløber sig til mindst 300.000 kr., eller
- ansøgningen ikke er prioriteret til tilsagn.

Afgørelse på baggrund af prioritering

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udvælger de projekter, der bedst muligt understøtter ordningens formål om at fremme dyrevelfærden for diegivende søer, uanset om der ikke er søgt om flere penge, end der er afsat til ordningen.

Ved prioritering af projekterne lægger vi vægt på følgende to kriterier:

1. Gennemsnitsstørrelsen på de ansøgte farestier
2. Andelen af fast gulv, med mulighed for op til 5 pct. dræn, i hver enkelt af de ansøgte farestier

Vi har fastsat et pointsystem og en minimumsgrænse for det antal point, en ansøgning skal opnå for at indgå i prioriteringen om at modtage tilsagn om tilskud.

Vi giver de enkelte projekter point med udgangspunkt i pointskemaet nedenfor.

Pointsystem	Point
1. Gennemsnitsstørrelsen på de ansøgte farestier	
5,5 – 5,7 m ²	1
5,8 – 6,0 m ²	2
Over 6,0 m ²	3
2. Andelen af fast gulv med mulighed for op til 5 pct. dræn i hver enkelt af de ansøgte farestier	
≥40 pct. i hver enkelt af de ansøgte farestier	0,5
<40 pct. i hver enkelt af de ansøgte farestier	0

Punkt 1: Dit projekt får point for *gennemsnitsstørrelsen* af farestierne, og alle ansøgte farestier i staldanlægget skal være mindst 5,5 m². Du angiver stistørrelsen med 1 decimal i ansøgningseskemaet, og du skal afrunde efter normale afrundingsregler. Eksempelvis skal du afrunde en gennemsnits stistørrelse på 5,74 m² til 5,7 m², hvilket vil give 1 point for stistørrelsen. En gennemsnitsstørrelse på 5,75 m² skal du afrunde til 5,8 m², hvilket vil give 2 point for stistørrelsen.

Definition af stistørrelse

Stiens størrelse er defineret som arealet inden for den inventarramme, som omkranser stien. Dvs. længde gange bredde udgør stiens areal, hvor længden af stien måles fra midten af inventar i den ene ende af stien til midten af inventar i stiens modsatte ende. Tilsvarende måles stiens bredde fra midten af inventar i den ene side til midten af inventar i stiens modsatte side.

Du angiver selv gennemsnitsstørrelsen på farestierne, når du udfylder ansøgningseskemaet i Tast selv-service. Oplysningerne vil blive kontrolleret i forbindelse med afsyning af projektet, se kapitlet *Afslutning af projekt*.

Punkt 2: Dit projekt får 0,5 point, hvis andelen af fast gulv med mulighed for op til 5 pct. dræn i hver enkelt af *de ansøgte* farestier er 40 pct., eller mere, af det samlede gulvareal i stierne. Arealet skal måles jf. ovenstående definition af stistørrelse. Hvis der er en sti med mindre end 40 pct. fast gulv med mulighed for op til 5 pct. dræn, giver det samlet 0 point for andelen af fast gulv med mulighed for op til 5 pct. dræn i hver enkelt af de ansøgte farestier.

Ved et fast gulv forstås en sammenhængende gulvflade. I forbindelse med denne ordning kan der være op til 5 pct. dræn i den del, der medregnes i andelen af fast gulv i forbindelse med prioriteringen. Ved dræn forstås spalteåbninger i det faste gulv.

Du angiver selv andelen af fast gulv i hver enkelt af de ansøgte farestier, når du udfylder ansøgningseskemaet i Tast selv-service. Oplysningerne vil blive kontrolleret i forbindelse med afsyning af projektet, se kapitlet *Afslutning af projekt*.

Et projekt kan maksimalt opnå 3,5 point i alt. Det samlede pointtal får man ved at summere point for stistørrelsen og point for andelen af fast gulv i hver enkelt af de ansøgte farestier.

Minimumskriterium

For at projektet skal være tilskudsberettiget, skal det opnå minimum 1,5 point. Hvis et projekt ikke opnår minimumskravet til point, vil det ikke indgå i prioriteringen, og ansøgeren får et afslag.

Prioritering

Vi foretager en prioritering af de tilskudsberettigede ansøgninger inden for hvert af de to indsatsområder.

Ansøgninger med højest antal point prioriteres højest. Der gives tilsagn, indtil rammen er opbrugt.

Ved pointlighed mellem to eller flere ansøgninger bliver projektet med det største gennemsnitlige areal pr. faresti prioriteret over projekter med et mindre gennemsnitligt areal pr. faresti. I tilfælde af fortsat pointlighed prioriteres det projekt, der etablerer det højeste antal stipladser.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kan beslutte at omfordele eventuelle ubrugte midler inden for det ene indsatsområde til det andet indsatsområde.

11. Hvilke projekter kan du ikke få tilskud til

Tilsagn om tilskud kan ikke gives til:

- Projekter vedrørende aktiviteter, som du har igangsat, inden du har sendt din ansøgning om tilsagn om tilskud til os. Projektet er igangsat når du har bestilt varer og ydelser til projektet, når du har fået leveret varer og ydelser til projektet eller når du har betalt udgifter til projektet, herunder forudbetaling.
- Projekter, hvori der indgår teknologier eller investeringer, som modtager eller tidligere har modtaget EU-tilskud, tilskud fra anden offentlig myndighed eller tilskud under en anden tilskudsordning fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Undtaget er andet offentligt, nationalt tilskud i form af garanti, kaution eller lignende.
- Projekter vedrørende aktiviteter, som du er forpligtet til at gennemføre i medfør af anden lovgivning.

Det gælder desuden, at hvis du opnår tilsagn om tilskud til denne ordning, kan der ikke, før projektet er afsluttet, gives tilsagn om tilskud til investeringer vedrørende samme staldbyggeri under andre tilskudsordninger fx miljøteknologi, som er omfattet af forordning nr. 1305/2013, artikel 17.

12. Udbudsregler

Som tilsagnshaver efter denne ordning er du ikke omfattet af reglerne i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.

13. Kriterier og forpligtelser

Der er en række kriterier, du skal opfylde for at kunne opnå tilsagn og/eller bibeholde dit tilsagn.

Kriterier for tilskudsberettigelse

Tilsagn om tilskud er betinget af, at:

1. projektet ikke bliver påbegyndt (se beskrivelse nedenfor), før ansøger har indsendt ansøgning om tilsagn om tilskud.

2. tilsagnshaver er ansvarlig for, at projektet bliver gennemført.
3. projektet bliver gennemført på ansøgers egen eller forpagtede jordbrugsbedrift.
4. tilsagnshaver ejer investeringerne.
5. alle ansøgte farestier i staldanlægget mindst er 5,5 m².
6. projektet bliver gennemført med de i tabel 1 anførte obligatoriske elementer.
7. tilsagnshaver opnår de nødvendige tilladelser fra offentlige myndigheder inden anmodning om udbetaling af tilskud.
8. tilsagnshaver i opretholdelsesperioden som er 3 år fra datoen for slutudbetaling for SMV'er og 5 år for ikke SMV'er, lever op til det eller de prioriteringskriterier, som medførte, at der blev givet tilsagn.
9. tilsagnshaver sikrer, at kontrolmyndigheden har adgang til projektområdet og det fysiske projektmateriale (for denne ordning er det stalden samt eventuelle andre elementer, der fremgår af projektet) i forbindelse med kontrol.
10. tilsagnshaver inden for opretholdelsesperioden, som er 3 år fra datoen for slutudbetaling for SMV'er og 5 år for ikke SMV'er, til stadighed har et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 timer, udregnet på baggrund af normtimesatser.

Se også kapitlet *Hvilke projekter giver vi tilskud til* for en beskrivelse af de obligatoriske elementer, der skal indgå i dit projekt.

Projektet er ikke tilskudsberettiget, hvis du – inden du sender din ansøgning til os – har:

1. bestilt varer og ydelser til projektet,
2. fået leveret varer og ydelser til projektet, eller
3. betalt udgifter til projektet, herunder forudbetaling.

Du må dog gerne fx indhente miljøgodkendelse og byggetilladelse til projektet, inden du sender din ansøgning til os.

Vi træffer afgørelse om bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud, hvis et eller flere kriterier for tilskudsberettigelse ikke er opfyldt. Se også kapitlet *Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud*.

Tilladelser fra offentlige myndigheder

Hvis projektets start og/eller gennemførelse kræver offentlige tilladelser, skal du oplyse dette i ansøgningsskemaet, og du skal oplyse, hvilke tilladelser det drejer sig om. De nødvendige tilladelser må ikke være givet for en begrænset tidsperiode, der er kortere end projektperioden og 3 år efter udbetaling, hvis der er tale om en SMV og 5 år efter udbetaling, hvis der ikke er tale om en SMV. De skal således være gældende i hele projektperioden og i opretholdelsesperioden.

Forpligtelser

Som tilsagnshaver er du forpligtet til, at:

1. gennemføre projektet i overensstemmelse med tilsagnet, herunder med det i tilsagnet anførte antal farestier.
2. sikre, at alle elementer, der indgår i projektet er nye (ubrugte)
3. afslutte projektet senest den dato, der er anført i tilsagnet, dog senest to år fra ansøgningen om tilsagn.
4. sende ansøgning om udbetaling rettidigt til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.
5. holde ansøgning om udbetaling og regnskabsbilag vedrørende projektet tilgængelig i mindst 5,5 år regnet fra datoen for slutudbetaling af tilskud.
6. sørge for, at produktionsaktiviteten ikke ophører, flyttes uden for Danmark eller ændres væsentligt i 3 år efter datoen for slutudbetaling. Hvis tilsagnshaver ikke er en SMV, er tilsagnshaver forpligtet til at sørge for, at produktionsaktiviteten ikke ophører, flyttes uden for Danmark eller ændres væsentligt i 5 år efter datoen for slutudbetaling.
7. sørge for, at projektet ikke udsættes for en væsentlig ændring, der berører dens art, mål eller gennemførelsesvilkår i 3 år efter datoen for slutudbetaling. Hvis tilsagnshaver

ikke er en SMV, gælder denne forpligtelse i 5 år, jf. artikel 71 i forordning nr. 1303/2013.

8. afgive de oplysninger, som Landbrugs- og Fiskeristyrelsen beder om, i op til 2 år efter projektet er afsluttet. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kan bede om oplysninger, som er nødvendige for at kunne overvåge og evaluere Landdistriktsprogrammet, navnlig med hensyn til at opfylde specifikke mål og prioriteter.

Vi kan efter en konkret vurdering træffe afgørelse om helt eller delvist bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud ved manglende opfyldelse af en forpligtelse. Vi kan også nedsætte tilskuddet ved manglende overholdelse af en forpligtelse. Se også kapitlet *Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud*.

14. Særligt om opretholdelse af projektet

Hvis du har fået tilskud til at investere i etablering af løsdrift i farestalde, skal du, hvis der er tale om en SMV, sørge for, at produktionsaktiviteten ikke ophører, flyttes uden for Danmark eller ændres væsentligt i 3 år, regnet fra datoen for slutudbetaling af tilskud.

Hvis der ikke er tale om en SMV gælder denne betingelse i 5 år.

Hvis løsdriftsstalden ikke opretholdes inden for opretholdelsesperioden, skal du oplyse Landbrugs- og Fiskeristyrelsen om dette.

Vi kræver tilskuddet delvist tilbagebetalt, hvis projektet ikke er opretholdt i hhv. 3 eller 5 år fra datoen for slutudbetaling af tilskud. Se kapitlet *Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud*.

Hvis du er i tvivl, skal du kontakte os.

Inden for opretholdelsesperioden skal du også leve op til krav om arbejdskraftbehov jf. kapitel 7, og du skal leve op til de prioriteringskriterier, der medførte, at dit projekt blev prioriteret til tilsagn jf. kapitel 10.

15. Igangsætning af projektet

Når du har sendt din ansøgning om tilsagn om tilskud til projektet til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, må projektet sættes i gang for din egen regning og risiko. Det betyder, at hvis din ansøgning senere resulterer i et tilsagn, kan projektudgifter, du har afholdt fra datoen for indsendelse af ansøgning, indgå i tilskudsgrundlaget, og hvis ansøgningen ikke resulterer i et tilsagn, må du selv bære alle projektudgifter.

Projektet er ikke tilskudsberettiget, hvis du – inden du sender din ansøgning til os – har:

1. bestilt varer og ydelser til projektet,
2. fået leveret varer og ydelser til projektet, eller
3. betalt udgifter til projektet, herunder forudbetaling.

Du må dog gerne fx indhente miljøgodkendelse og byggetilladelse til projektet, inden du sender din ansøgning til os.

16. Besked om afgørelse om tilsagn

Når vi har behandlet din ansøgning og truffet beslutning om, hvorvidt du får tilsagn om tilskud eller afslag til dit projekt, sender vi afgørelsen til dig.

Hvis du får tilsagn om tilskud til dit projekt, sender vi et tilsagnsbrev. Tilsagnsbrevet indeholder bl.a. en angivelse af, hvor mange stipladser, der bliver givet tilsagn til, beløbet, gennemsnitsstørrelsen på de ansøgte farestier i dit projekt, andelen af fast gulv i de enkelte stier, om der er tale om et nybygnings- eller ombygningsprojekt og en oversigt over krav og pligter.

Hvis du får afslag til dit projekt, sender vi et afslagsbrev med begrundelser (inkl. henvisning til lovgrundlag) for afslaget samt en klagevejledning.

17. Projektperioden

Vi fastsætter projektperioden i tilsagnet, herunder start- og slutdato.

Projektperioden starter den dag, du har sendt ansøgning om tilsagn om tilskud til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Projektperioden er som udgangspunkt 2 år. Det betyder, at du fra ansøgningstidspunktet har 2 år til at gennemføre projektet.

Hvis du søger om slutudbetaling, inden de 2 år er gået, slutter projektperioden den dag, vi modtager din ansøgning om slutudbetaling.

Hvis du ikke når at afslutte dit projekt inden for projektperioden, medfører det nedsættelse af tilskuddet, inden vi udbetaler det. I værste fald kan det betyde, at du ikke får udbetalt tilskud. Se kapitlet *Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud*.

Du har mulighed for at søge om fristforlængelse se kapitel 19 om ændring af dit projekt.

18. Klageadgang

Du kan klage over Landbrugs- og Fiskeristyrelsens afgørelser under ordningen Etablering af løsdrift i farestalde 2018.

Din klage skal være *skriftlig* og angive, på hvilke punkter du mener, at den påklagede afgørelse er urigtig samt en begrundelse herfor.

Du kan bruge klageskemaet, som du finder på vores hjemmeside: www.lbst.dk/klageskema

Du skal sende klagen med *e-mail* til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen: projekttilskud@lbst.dk

Vi skal have modtaget din klage *senest 4 uger* fra den dato, hvor du har modtaget den afgørelse, du klager over.

Med mindre vi finder grundlag for at genoptage sagen og træffe ny afgørelse, sender vi klagen, sammen med vores kommentarer, videre til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer

afgørelse i sagen. Afgørelser truffet af Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ikke indbringes for anden offentlig myndighed.

Modtager vi klagen for sent, vil den som udgangspunkt ikke blive behandlet.

19. Ændring af projektet

Du kan søge om ændring af et projekt vedrørende:

- Forlængelse af projektperioden.
- Ændring af projektindholdet, herunder placeringen af stalden.

Du skal søge om ændring af projektet hos Landbrugs- og Fiskeristyrelsen for begge ændringstyper.

Du skal sende din ansøgning om ændring via Tast selv-service. I Tast-selv-service skal du finde dit seneste indsendte ansøgningskema og rette i dette. Hvis ændringen vedrører indtegningen af staldens placering i IMK, skal du indtegne den nye ønskede placering af stalden. Herefter genfremsender du skemaet med ændringerne. Din beskrivelse af, begrundelse for og bemærkninger til ændringen skal du skrive i bemærkningsfeltet eller uploade under fanen *Bilag*. Link til Tast selv-service finder du på vores hjemmeside lbst.dk i [Tilskudsguide](#) under Etablering af løsdrift i farestalde 2018. Her finder du også links til vejledning i brug af Tast selv-service.

Din ansøgning om ændring skal være modtaget i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen senest tre måneder før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet, og din ansøgning om ændring skal være begrundet. Du kan derfor ikke få godkendt en ændring, som vi modtager efter projektperiodens udløb.

Alle ændringer skal være godkendt af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, inden du sætter ændringen i gang. Det betyder også, at vi ikke kan godkende ændringer med tilbagevirkende kraft. Du skal derfor hele tiden være opmærksom på, om projektet forløber, som det skal, eller om du har behov for at søge om at ændre projektet, så ændringerne kan iværksættes fremadrettet efter vores godkendelse.

Vi kan godkende dit ønske om at ændre projektet på betingelse af, at ændringen, efter vores vurdering, er i overensstemmelse med projektets formål. En ansøgning om ændring kan ikke godkendes, hvis ændringen betyder, at projektet i sin ændrede form ikke ville være blevet prioriteret. Du kan læse mere om prioritering i kapitlet *Afgørelse om tilsagn eller afslag, herunder prioritering*.

Tilsagnsbeløbet kan ikke forhøjes i forbindelse med en ændring af projektet.

Når vi har behandlet din ansøgning om ændring og truffet afgørelse, meddeler vi dig den endelige afgørelse.

Forlængelse af projektperioden

Din ansøgning om forlængelse af projektperioden skal indeholde følgende oplysninger:

- Kort redegørelse for årsagen til, at projektet er forsinket og ikke kan gennemføres inden for fristen i tilsagnsbrevet.
- Angivelse af dato for, hvornår projektet kan afsluttes. Bemærk, at projektet maksimalt kan forlænges til 31/12-2022 på grund af til afslutningen af programperioden samt af hensyn til sagsbehandlingen af udbetalingsanmodninger.

- Begrundet redegørelse for, hvordan projektet realistisk kan gennemføres inden for den forlængede periode.

Ændring af projektindholdet

Du skal ikke søge om projektændring såfremt du etablerer *flere farestier* end beskrevet i tilsagnet.

Hvis der opføres færre farestier end angivet på tilsagnstidspunktet, skal du indsende en ansøgning om ændring af projektets indhold via Tast selv-service.

Hvis du søger om en ændring, som betyder, at dit projekt ikke ville være blevet prioriteret til tilsagn, kan ændringen ikke godkendes.

Det betyder, at hvis du vil søge om en projektændring, hvor farestiernes gennemsnitsstørrelse eller andelen af fast gulv vil være mindre end det ansøgte, vil ændringen kun kunne godkendes, hvis projektet fortsat ville være blevet prioriteret til tilsagn med den nye ændring.

Indtegning af staldens placering

Hvis du ønsker at ændre staldens placering i forhold til det, du indtegnede i IMK på ansøgningstidspunktet, skal du søge om en projektændring, hvis staldbyggeriet overskrider en zone på 20 m. rundt om den oprindelige indtegning. Du skal i forbindelse med ansøgningen om projektændring indtegne den nye ønskede placering af stalden i IMK.

Hvis den nye placering ikke overskrider zonen på 20 m., skal du ikke søge om en projektændring.

Hvis du ikke har fået godkendt en ny placering af stalden, som ligger uden for en zonen på 20 m. rundt om stalden, så er dit projekt ikke gennemført i overensstemmelse med tilsagnet, og styrelsen vil nedsætte dit tilskud efter en vurdering af, hvor alvorlig og omfattende ændringen er. I værste fald risikerer du, at tilskuddet bortfalder.

Din ansøgning om at ændre projektets indhold, skal indeholde følgende oplysninger:

- Begrundelse for ændringen.
- Beskrivelse af ændringen.
- Beskrivelse af, hvad ændringen betyder for projektet.

Eksempel på ændring af projektindholdet, som kræver ansøgning om projektændring:

- Et projekt har søgt om 100 farestier (ombygning). Tilskuddets størrelse er udregnet til 580.000 kr.
- Det viser sig, at projektet omfatter færre stier end forventet på tilsagnstidspunktet, idet der ved ombygningen opstod forhold, der gjorde, at der kun kunne etableres 80 nye farestier og ikke 100 stier, som angivet i tilsagnet.
- I dette tilfælde skal der indsendes en ændringsanmodning, og der opnås kun et tilsagnsbeløb på 40 pct. af $(80 * 14.500) = 1.160.000$ kr., hvorfor tilsagnsbeløbet bliver 464.000 kr. Dette forudsætter, at der ikke er yderligere ændringer i projektet, der medfører, at projektet ikke længere kan prioriteres. Såfremt der ikke bliver indsendt en ændringsanmodning, vil Landbrugs- og Fiskeristyrelsen nedsætte tilsagnet som beskrevet i *Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud*.

Eksempel på ændring af projektindholdet, som ikke kræver ansøgning om projektændring:

- Det viser sig, at ombygningsprojektet omfatter flere stier end forventet på tilsagnstidspunktet, da du beslutter at anlægge yderligere 20 farestier end de oprindelige 100 stier.
- Du får dog stadig udbetalt 580.000 kr., idet tilsagnet ikke kan forhøjes, selv om projektet bliver større. Udbetalingen på det maksimale tilsagnsbeløb forudsætter, at kriterierne for tilsagn er opfyldt.

20. Overdragelse af tilsagn

Vi kan, efter ansøgning, tillade, at tilsagnshaver overdrager sit tilsagn til en anden jordbruger, der, som ejer eller forpagter, driver en primær jordbrugsbedrift. Overdragelse af tilsagn kan foretages ved tilsagnshavers salg eller bortforpagtning af jordbrugsbedriften eller ved generationsskifte.

Det er kun, hvis du har fået et **tilsagn**, du kan søge om at overdrage dette **tilsagn**. Hvis vi stadig behandler din *ansøgning* om tilsagn om tilskud, kan du ikke søge om at overdrage *ansøgningen* til en anden.

Den oprindelige tilsagnshaver skal sende et udfyldt overdragelseskema med en begrundet ansøgning om tilladelse til at overdrage tilsagnet til en anden, dvs. du skal redegøre for, om du sælger eller bortforpagter din jordbrugsbedrift, eller om der er tale om generationsskifte. Skemaet skal sendes via e-mail til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Du finder skema til ansøgning om overdragelse af projekt på vores hjemmeside lbst.dk i [Tilskudsguide](#) under Etablering af løsdrift i farestalde 2018.

Din ansøgning om ændring af tilsagnshaver skal sendes hurtigst muligt.

Som udgangspunkt kan en overdragelse ikke godkendes med tilbagevirkende kraft. Vi kan dog i særlige tilfælde efter en konkret vurdering godkende overdragelse med virkning fra den dato, hvor vi har modtaget ansøgning om at ændring af tilsagnshaver.

Vi anbefaler, at du, (hvis du ønsker at få overdraget tilsagnet fra en nuværende tilsagnshaver), sætter dig grundigt ind i, hvilke krav der gælder for tilsagnet - både for tilsagnshaveren og for projektet, da du som ny tilsagnshaver overtager disse forpligtelser (som nævnt ovenfor). Fx er der krav om, at projektet i opretholdelsesperioden lever op til *samtlig* prioriteringskriterier, som medførte, at der blev givet tilsagn. Hvis kravene ikke overholdes, kan du ikke få udbetalt tilskud til projektet, og tilsagnet kan bortfalde.

21. Afslutning af projekt

Når projektets aktiviteter er gennemført i overensstemmelse med tilsagnet, kan du søge om slutudbetaling af tilskuddet.

Afsyning

I forbindelse med behandling af din ansøgning om slutudbetaling, vil investeringen blive afsynet, hvilket betyder, at vi kommer på besøg på stedet, hvor investeringsprojektet er gennemført. Afsyningen skal sikre, at projektet er fuldført i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tilsagnet.

På afsyningen kontrollerer vi bl.a., hvor mange farestier du har opført, måler den gennemsnitlige størrelse på farestierne og andelen af fast gulv i stierne. Desuden kontrollerer vi, om du har etableret alle obligatoriske elementer for det pågældende indsatsområde.

Vi skal desuden sikre, at du har overholdt følgende tre kriterier for dit tilsagn:

- At de rette ejerforhold er dokumenteret/godtgjort.
- At investeringen er ny (ubrugt), og der ikke tidligere er ydet tilskud til denne.
- At projektet ikke er påbegyndt, før du har indsendt din ansøgning om tilsagn om tilskud til os.

Hvis vi konstaterer mangler sammenlignet med det, du har fået tilsagn om tilskud til, vil det medføre en sanktion i form af nedsættelse af tilskuddet eller bortfald af tilsagnet. Sanktionen fastsættes ud fra alvor, omfang og varighed af de mangler, som vi konstaterer. Se mere i kapitlet *Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud*.

Du skal ikke give os besked om, at projektet er gennemført og klar til afsyning. Denne information får vi, når du sender din ansøgning om slutudbetaling af tilskuddet.

Vi kan først gennemføre slutudbetalingen, når vi har afsynet investeringen.

Slutrapport

Når projektet er gennemført, skal du indsende en slutrapport til os samtidig med din ansøgning om slutudbetaling. Når du sender din slutrapport til os, er dit projekt afsluttet.

Det er en betingelse for slutudbetaling, at vi har godkendt din slutrapport.

Din slutrapport er en del af skemaet til ansøgning om slutudbetaling af tilskud. Du udfylder og sender derfor din slutrapport sammen med din ansøgning om slutudbetaling i Tast selv-service. Link til Tast selv-service finder du på vores hjemmeside lbst.dk i [Tilskudsguide](#) under Etablering af løsdrift i farestalde 2018. Her finder du også links til vejledning i brug af Tast selv-service.

I slutrapporten skal du bl.a. oplyse 1) Gennemsnitsstørrelsen på farestierne og 2) andelen af fast gulv i hver enkelt faresti i projektet.

22. Udbetaling af tilskud

I dette kapitel bliver nogle få emner vedrørende udbetaling af tilskud beskrevet. Du kan læse mere om udbetaling af tilskud i udbetalingsvejledningen, som du finder på vores hjemmeside lbst.dk i [Tilskudsguide](#) under Etablering af løsdrift i farestalde 2018. Det er vigtigt at læse udbetalingsvejledningen allerede i forbindelse med, at du søger om tilsagn om tilskud.

Udbetaling af tilskud sker på baggrund af tilsagnshavers opgørelse af det antal farestier, der er etableret i projektet, dog maksimalt det antal, der er givet tilsagn om tilskud til.

Rater

Du kan ikke få udbetalt tilskuddet i rater. Vi udbetaler kun tilskud efter denne ordning i én samlet slutudbetaling, når projektet er afsluttet, og vi har godkendt slutrapporten.

Udbetalingseskema

Du skal sende din ansøgning om udbetaling af tilskud via udbetalingseskemaet i Tast selv-service, du skal vedhæfte din miljøgodkendelse og byggetilladelse, som sagsbehandleren skal bruge for at kontrollere, at projektet er lovligt. Link til Tast selv-service finder du på vores

hjemmeside lbst.dk i [Tilskudsguide](#) under Etablering af løsdrift i farestalde 2018. Her finder du også links til vejledning i brug af Tast selv-service.

Din ansøgning om udbetaling af tilskud skal være modtaget hos Landbrugs- og Fiskeristyrelsen senest 3 måneder efter den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet. Vi nedsætter tilskuddet inden udbetaling, hvis du søger om udbetaling af tilskuddet for sent. Ved længere forsinkelse medfører det bortfald af tilsagnet. Se kapitlet *Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud*.

Hvis du har modtaget offentligt tilskud, skal du vedhæfte dokumentationen for dette i ansøgningen om udbetaling af tilskud.

Krav til opbevaring af fakturaer og betalingsdokumentation

Du skal være opmærksom på, at der er krav om, at du opbevarer din ansøgning om udbetaling af tilskud og regnskabsbilag, vedrørende projektet, i mindst 5,5 år regnet fra datoen for slutudbetaling. Det betyder at dokumenterne skal være tilgængelige enten i fysisk eller elektronisk form, hvis projektet bliver udtaget til kontrol.

Modregning

Hvis vi har restancer på andre af vores ordninger, kan det blive modregnet ved udbetaling af tilskud under ordningen Etablering af løsdrift i farestalde 2018.

NemKonto

Vi overfører tilskuddet til den NemKonto, som er tilknyttet dit CVR-nr. eller cpr-nr. Hvis du ikke allerede har en NemKonto, skal du henvende dig til dit pengeinstitut.

Indberetning af tilskud til SKAT

Vi indberetter det udbetalte tilskud til skattemyndighederne. Med hensyn til afklaring af skattemæssige konsekvenser anbefaler vi, at du selv tager kontakt til SKAT.

23. Sagsbehandlingstid

Vores tværgående mål for projektstøtteordningerne er, at vi giver svar (tilsagn eller afslag) til 75 pct. af ansøgningerne om tilsagn om tilskud senest tre måneder fra ansøgningsfristens udløb, hvis sagen er *fuldt oplyst*. Det vil sige, hvis du har givet de oplysninger og sendt den dokumentation, vi har brug for, sammen med din ansøgning om tilsagn om tilskud.

Vi oplyser yderligere om den forventede sagsbehandlingstid på den konkrete ordning på vores hjemmeside lbst.dk i [Tilskudsguide](#) under Etablering af løsdrift i farestalde 2018.

24. Evaluering efter projektets afslutning

I perioden efter du har afsluttet projektet og fået udbetalt tilskud, kan vi bede om oplysninger om dit projekt. Du skal give os de oplysninger, vi beder om, i indtil to år efter at projektet er afsluttet. Dine oplysninger er nødvendige for at kunne overvåge og evaluere Landdistriktsprogrammet, især med hensyn til specifikke mål og prioriteter.

25. Projektet opgives

Hvis du ikke gennemfører projektet, skal du hurtigst muligt oplyse Landbrugs- og Fiskeristyrelsen om det.

26. Kontrol på stedet

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen foretager stikprøvekontrol på stedet i forbindelse med administration af ordningen. Når vi tager ud på den enkelte bedrift, kalder vi kontrollen for en *fysisk kontrol*. Idet der er krav om opretholdelse, foretager vi også stikprøvekontrol i opretholdelsesperioden.

Til brug for kontrollen kan vi indhente oplysninger fra andre offentlige myndigheder i nødvendig omfang i overensstemmelse med § 10 i Lov om Landdistriktsfonden.

For at kunne gennemføre kontrollen har vi, eller andre personer med bemyndigelse dertil, mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til lokaliteter, du som tilsagnshaver ejer eller driver. Dette gælder også adgang til regnskaber, forretningsbøger mv., herunder også materiale der opbevares i elektronisk form og anden relevant dokumentation.

Du skal yde den nødvendige vejledning og hjælp ved kontrollens gennemførelse. Du skal sikre, at kontrolmyndigheden har adgang til at besigtige projektet i forbindelse med kontrol.

Du kan læse mere om kontrol samt vores kodeks for det gode kontrolbesøg på vores hjemmeside www.lbst.dk/tvaergaende/kontrol

27. Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud

Vi træffer afgørelse om bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud, hvis:

- Du, som tilsagnshaver, har givet urigtige eller vildledende oplysninger, eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse.
- Du, som tilsagnshaver, ikke overholder din oplysningspligt (se nedenstående beskrivelse).
- Du - i forbindelse med kontrol - ikke giver de nødvendige oplysninger eller ikke yder den nødvendige bistand.
- Hele projektet, eller væsentlige dele af projektet, ikke gennemføres i overensstemmelse med tilsagnet (herunder indtegningen af staldens placering i IMK).
- Et eller flere **kriterier for tilskudsberettigelse** ikke er opfyldt. Læs mere om *kriterier for tilskudsberettigelse* i kapitlet *Kriterier og forpligtelser*.
- Du, som tilsagnshaver, ikke inden for opretholdelsesperioden til stadighed har det årlige arbejdskraftbehov på mindst 830 arbejdstimer.

Hvis vi forlanger det, skal du i hele perioden, hvor kriterierne for tilsagn om tilskud skal opfyldes, afgive en erklæring til os om, hvorvidt kriterierne for tilsagn om tilskud fortsat opfyldes (oplysningspligt). Du har også pligt til at give os skriftlig meddelelse om forhold, der kan medføre bortfald af tilsagn eller tilbagebetaling eller nedsættelse af tilskuddet.

Vi kan *efter en konkret vurdering* træffe afgørelse om helt eller delvist bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud ved manglende opfyldelse af en **forpligtelse**. Læs mere om forpligtelser i Kapitlet *Kriterier og forpligtelser*. Projektet skal dog stadig leve op til formålet med ordningen, da tilsagnet ellers vil bortfalde.

For manglende opfyldelse af nogle forpligtelser har vi på forhånd fastsat, hvordan vi nedsætter tilskuddet eller, hvordan vi fastsætter tilbagebetalingen af tilskud:

For sen afslutning af projektet

Vi nedsætter tilskuddet, hvis du afslutter projektet for sent. Projektet skal afsluttes den dato, som vi har fastsat i tilsagnet – eller i senere godkendte ændringer. Vi nedsætter tilskuddet på denne måde:

- 0-30 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører 5 pct. nedsættelse.
- 31-60 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører 10 pct. nedsættelse.
- 61-90 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører 15 pct. nedsættelse.
- Mere end 90 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører bortfald af tilsagn.

For sen ansøgning om slutudbetaling

Vi nedsætter tilskuddet, hvis du søger om udbetaling af tilskuddet for sent. Din ansøgning om udbetaling af tilskud skal være modtaget hos os senest 3 måneder efter slutdato for projektperioden. Tilskuddet nedsættes med 1 pct. pr. kalenderdag ved for sent modtaget ansøgning om udbetaling. En forsinkelse på mere end 20 kalenderdage medfører 100 pct. nedsættelse af tilskuddet og bortfald af tilsagnet.

En manglende overholdelse af begge ovennævnte tidsfrister (afslutning af projektet og ansøgning om slutudbetaling) vil medføre, at tilsagnet bortfalder.

Opretholdelse af projektet

Vi kræver tilskuddet delvist tilbagebetalt, hvis projektet ikke opretholdes i opretholdelsesperioden, som regnes fra datoen for slutudbetaling. Vi anvender følgende procentsatser, hvis ansøger er en SMV:

- Hvis projektet er opretholdt i 0 dage eller op til en måned, medfører det at tilsagnet bortfalder, og hele tilskuddet kræves tilbagebetalt.
- Hvis projektet er opretholdt i mere end en måned, men mindre end 18 måneder medfører det, at 80 pct. af tilskuddet kræves tilbagebetalt.
- Hvis projektet er opretholdt i mere end 18 måneder, men mindre end 36 måneder, medfører det, at 40 pct. af tilskuddet kræves tilbagebetalt.

Hvis tilsagnshaver ikke er en SMV, anvendes følgende procentsatser:

- Hvis projektet er opretholdt i 0 dage eller op til 18 måneder, medfører det at tilsagnet bortfalder, og hele tilskuddet kræves tilbagebetalt.
- Hvis projektet er opretholdt i mere end 18 måneder, men mindre end 36 måneder medfører det, at 80 pct. af tilskuddet kræves tilbagebetalt.
- Hvis projektet er opretholdt i mere end 36 måneder, men mindre end 60 måneder, medfører det, at 40 pct. af tilskuddet kræves tilbagebetalt.

Ved en måned forstås i denne sammenhæng 30 dage.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen træffer afgørelse om bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud, hvis en tilsagnshaver, som ikke er en SMV, flytter den produktive aktivitet uden for Unionen i de første 10 år efter datoen for slutudbetaling.

Produktionsaktiviteten ophører

Hvis årsagen til ophør af produktionsaktiviteten er konkurs, kræver vi ikke tilbagebetaling.

Projektet gennemføres ikke som angivet i tilsagnet

I det efterfølgende er beskrevet fastlagte nedsættelser for en række forpligtelser.

Hvis du **ikke gennemfører dit projekt med de obligatoriske elementer**, som fremgår i kapitlet *Hvilke projekter giver vi tilskud til*, vil det medføre, at dit tilsagn bortfalder.

Hvis du **ikke har etableret mindst 90 pct. af det antal stipladser**, som står i tilsagnet, vil vi nedsætte tilskudsgrundlaget med 5 pct.

Eksempel på beregning af nedsættelse

Du har fået tilsagn om tilskud til et nybygningsprojekt med etablering af 120 stipladser, men du etablerer kun 100, og du har ikke fået godkendt en projektændring. Du har derfor ikke gennemført projektet i overensstemmelse med dit tilsagn. Du mangler at etablere mere end 10 pct. af det antal stipladser, der står i tilsagnet, hvorfor vi nedsætter det tilskudsberettigede beløb. Du vil få udbetalt tilskud på baggrund af 100 stipladser, og derudover nedsætter vi tilskuddet med 5 pct. Dit tilskud vil se således ud:

Tilskudsgrundlag	(100 stipladser x 39.400 kr.)	3.940.000 kr.
Nedsættelse	(5 pct. af 3.940.000 kr.)	197.000 kr.
Nyt tilskudsgrundlag		3.743.000 kr.
Tilskud til udbetaling	(20 pct. af 3.743.000 kr.)	<u>748.600 kr.</u>

Hvis du ved gennemførelsen af dit projekt **ikke sikrer, at de anvendte elementer og investeringer er nye**, vil vi nedsætte dit tilskudsgrundlag. Nedsættelsen vil som udgangspunkt være minimum 5 pct. Dog kan styrelsen undlade at foretage en nedsættelse, hvis vi vurderer, at andelen af brugt materiale er ubetydelig i forhold til det samlede projekt. Et eksempel kan **fx** være en enkelt dør eller lignende.

Eksempel på beregning af nedsættelse ved brug af brugt materiale

Du har fået tilsagn om tilskud til et nybygningsprojekt med etablering af 120 stipladser. Ved afsyning af projektet kan det konstateres, at der er anvendt brugte tagplader ved etablering af projektet. Du har ikke sikret, at de anvendte teknologier og investeringer er nye. Vi foretager derfor en nedsættelse af dit tilskud, i dette tilfælde med 5 pct. Dit tilskud vil se således ud:

Tilskudsgrundlag	(120 stipladser x 39.400 kr.).....	4.728.000 kr.
Nedsættelse	(5 pct. af 4.728.000 kr.)	236.400 kr.
		4.491.600 kr.
Tilskud til udbetaling	(20 pct. af 4.491.600 kr.)	<u>898.320 kr.</u>

Udbetaling på uretmæssigt grundlag

Hvis vi senere konstaterer, at tilskud er udbetalt på uretmæssigt grundlag, kan vi bortfalde tilsagnet og kræve fuld tilbagebetaling eller nedsætte tilskuddet og kræve en del af tilskuddet tilbagebetalt.

28. Straffebestemmelser og svig

Straffebestemmelser

Hvis reglerne i bekendtgørelsen ikke overholdes, kan du efter § 12, stk. 1 i Lov om Landdistriktsfonden straffes med bøde. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) straffeansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

Falsk bevismateriale og svindel med tilskud

Hvis det fastslås, at du har leveret falsk bevismateriale med henblik på at opnå tilskud, eller ikke har indsendt de nødvendige oplysninger som følge af forsømmelse, bortfalder tilsagnet. Derudover bliver du udelukket fra at søge tilskud under samme foranstaltning i det kalenderår, den manglende opfyldelse fastslås og i det efterfølgende kalenderår¹.

Når vi kontrollerer ansøgninger om udbetaling af tilskud, er vi samtidig opmærksomme på, om der er tegn på svindel med tilskudsmidler, eller svig. Mistanke om svig opstår fx, hvis vi har modtaget ukorrekte eller falske erklæringer/dokumenter, eller hvis vi konstaterer, at tilskudsmidlerne eller de tilskudsgivne investeringer er anvendt til et andet formål, end midlerne var bevilget til. Omgåelse af kriterierne for tilskud – fx kunstig opdeling af en virksomhed eller bedrift for at få adgang til tilskud – giver os også anledning til at mistænke svig.

Opstår der mistanke om svig, vil vi anmelde den mistænkte til politiet. Hvis anmeldelsen fører til dom, kan der blive tale om bøde eller fængselsstraf².

29. Force majeure

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kan anerkende tilfælde af force majeure, og andre ekstraordinære omstændigheder, der forhindrer tilsagnshaver i at gennemføre projektet, og det derfor ikke medfører bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud.

Force majeure, og andre ekstraordinære omstændigheder, kan navnlig anerkendes i følgende tilfælde:

- Tilsagnshaverens død.
- Tilsagnshaverens uarbejdsdygtighed i længere tid.
- En alvorlig naturkatastrofe, der i væsentlig grad berører bedriften.
- Ødelæggelse af stalde på bedriften ved ulykke.
- En epizooti eller en plantesygdom, der rammer henholdsvis hele tilsagnshaverens besætning eller en del af denne eller alle tilsagnshaverens afgrøder eller en del af disse.
- Ekspropriation af hele eller en væsentlig del af bedriften, hvis ekspropriationen ikke kunne forudses på dagen for indgivelse af ansøgningen.

Vi kan i ganske særlige tilfælde godkende andre omstændigheder, end de ovennævnte, som force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder.

Hvis tilsagnshaver, eller dennes dødsbo, ønsker at påberåbe sig force majeure, eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal dette meddeles Landbrugs- og Fiskeristyrelsen skriftligt **senest 15 arbejdsdage** efter det tidspunkt, hvor tilsagnshaver, eller dennes dødsbo, er i stand til at gøre det. Meddelelsen skal være vedlagt fyldestgørende dokumentationsmateriale.

¹ Artikel 35, stk. 6 i Kommissionens delegerede forordning (EU), nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

² § 289a, Straffeloven (Lovbekendtgørelse nr. 977 af 9. august 2017).

Vi kan i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet bede om yderligere information. Hvis vi ikke modtager det materiale, vi beder om, vil vi træffe afgørelse om, hvorvidt vi anerkender force majeure, eller andre ekstraordinære omstændigheder, på det foreliggende grundlag.

Det er en betingelse for anerkendelse af force majeure, eller andre ekstraordinære omstændigheder, i konkrete tilfælde, at de indtrufne begivenheder forhindrer tilsagnshaver i at opfylde sine forpligtelser, og at tilsagnshaver ikke, ved en forholdsmæssig indsats, kunne have sikret sig herimod.

30. Landbrugs- og Fiskeristyrelsens brug af data

Oplysninger om projektet vil blive brugt af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen til sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har i forbindelse med kontrol mulighed for at indhente oplysninger hos andre offentlige myndigheder i fornødent omfang, herunder med henblik på samkøring og sammenstilling af oplysningerne. Behandlingen af oplysningerne vil ske i overensstemmelse med persondatalovens regler. Oplysninger vil kun blive indhentet i det omfang, det er relevant for den konkrete afgørelse.

Offentliggørelse, bl.a. på internettet

Vi er dataansvarlige, og oplysninger om projektet vil blive brugt til bl.a. sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol. Derfor skal du være opmærksom på følgende:

- Oplysningerne kan behandles af danske og europæiske revisions- og undersøgelsesorganer for at værne om EU's finansielle interesser. Endvidere kan de blive brugt til statistik, forskning, planlægning og evaluering.
- Oplysninger om navn, evt. firmanavn, adresse, projekttitel samt størrelse af det modtagne tilsagnsbeløb og det udbetalte tilskudsbeløb vil blive offentliggjort på vores hjemmeside.
- Alle kan anmode om aktindsigt i sager der behandles af den offentlige forvaltning efter offentlighedsloven, og der er kun få oplysninger/dokumenter, som er undtaget fra pligten til udlevering efter offentlighedsloven.

Efter Persondataloven har du mulighed for:

- At bede om indsigt i, hvilke oplysninger der behandles i forbindelse med projektet, jf. Persondatalovens § 31.
- At kræve at få rettet, slettet eller blokeret oplysninger, der er urigtige eller vildledende, eller på anden måde er behandlet i strid med lovgivningen, jf. Persondatalovens § 37.

31. Lovgrundlag

De gældende regler for ordningen Etablering af løsdrift i farestalde 2018 fremgår af:

Danske regler (love og bekendtgørelser)

- Bekendtgørelse nr. xxx af dag. måned 2017 om tilskud til etablering af løsdrift i farestalde.
- Bekendtgørelse af lov om landdistriktsfonden, nr. 766 af 19. juni 2017.

EU-regler (forordninger)

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).
- Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 808/2014 af 17. juli 2014 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).
- Rådets forordning nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for den Europæiske Fond for Regional udvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regional udvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006.
- Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 480/2014 af 3. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets Forordning (EØF) nr. 352/78, (EF) nr. 165/94, (EF) nr. 2799/98, (EF) nr. 814/2000, (EF) nr. 1290/2005 og (EF) nr. 485/2008.
- Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings – og kontrolsystem, sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.
- Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.

32. Yderligere oplysninger

Denne vejledning, udbetalingsvejledningen m.m. finder du på vores hjemmeside lbt.dk i [Tilskudsquide](#) under Etablering af løsdrift i farestalde 2018.

Du er velkommen til at kontakte os, hvis du har spørgsmål på tlf. 33 95 80 00 eller projektilskud@lbt.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotsholmsgade 12
1216 København K
Tel +45 33 92 33 01
fvm@fvm.dk
www.mfvm.dk